

UVODNIK

Obaveštavamo domaću i inostranu akademsku zajednicu da se, nakon višegodišnje preevaluacije i krajnje evaluacije od strane Scopus by the Content Selection & Advisory Board-a, naučni časopis *Ekonomski horizonti*, čiji je izdavač Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, od oktobra 2020, referiše u Scopus bazi. Referisanjem u Scopus-u, jednoj od najreferentnijih baza naučnih časopisa, omogućena je znatno veća vidljivost radova koji se u *Ekonomskim horizontima* publikuju, što je od izuzetne važnosti kako za Časopis, tako i za autore publikovanih radova.

Uz navedeno, vredna pažnje je i informacija da je ocena Index Copernicus Journals Master List (ICV), kojom se časopisi vrednuju na osnovu bibliometrijskih indikatora, za časopis *Ekonomski horizonti* iz godine u godinu sve veća: 2017-81,01; 2018-83,87; 2019-87,57.

Takođe, kao rezultat kontinuiranog nastojanja Uredništva Časopisa da se, uz unapređivanje kvaliteta publikovanih radova, poveća Indeks internacionalnosti autora, ukazujemo na to da je, u Volumenu 22 Godište 2020 *Ekonomskih horizonata*, publikovano devet naučnih članaka autora iz inostranstva (Nigerija, Indonezija, Tajvan, Vijetnam, Bosna i Hercegovina, Severna Makedonija), što je 50% od ukupnog broja objavljenih naučnih članaka u Časopisu, u 2020.

Sveska 3 Volumen 22 Godište 2020 naučnog časopisa *Ekonomski horizonti* sadrži četitri izvorna naučna i dva pregledna članka, Predmeti indeks članaka i Pregled autora i naslova svih priloga publikovanih u Časopisu, u 2020.

Polazeći od stava da strukturne promene direktno utiču na makroekonomsku i finansijsku stabilnost,

rast dohotka, produktivnost i ekonomsku efikasnost, poboljšanje kvaliteta života i socijalnu inkluziju, *Edvard Jakopin* ukazuje na to da će se najveće posledice globalne kontrakcije po privredu Republike Srbije, izazvane Covid-19, odraziti na usporavanje strukturnih reformi. Istraživanje je pokazalo da pozitivna privredna konjunktura, u periodu 2015-2019, nije doprinela očekivanim strukturnim promenama, budući da one nisu bile vođene istraživanjem i razvojem i inovacijama, kao pokretačima privrednog rasta. Dosadašnje strukturne reforme, bile su nedovoljne i spore, usled čega su stari problemi i dalje uzročnici niske konkurentnosti. Zbog toga je neophodno da se, u novim reformskim procesima, aktivnosti usmere na kreiranje podsticajnog ambijenta za razvoj domaćeg preduzetništva i rast privatnih investicija, kako bi se povećalo poverenje na relaciji preduzetništvo-institucije.

Na osnovu panel podataka za 13 zemalja ASEAN+3, za period 2008-2018, koautori *Cheng-Wen Lee* i *Andrian Dolfriandra Huruta* istražuju ulogu stranih direktnih investicija i izvoza za ekonomski rast. Na osnovu rezultata istraživanja, dobijenih primenom testa Lagranžovog množioca, pozivajući se na rezultate koje daje Valdov kao i Hausmanov i Čauov test, stav je da strane direktne investije, u slučaju zemalja ASEAN+3, pozitivno utiču na ekonomski rast. Istovremeno, budući da izvoz ima pozitivan i značajan uticaj na ekonomski rast, koautori potvrđuju hipotezu da su strane direktne investicije i izvoz značajni za podsticanje ekonomskog rasta zemalja ASEAN+3, zbog čega je ovaj region privlačna destinacija za međunarodne kompanije.

Ukazujući na to da ne postoji studija u kojoj se istražuje uticaj upravljanja zaradama na prinos na ukupnu imovinu i kapital preduzeća, koautori *Edesiri Gotsday Okoro* i *Confidence Joel Ihenyen* ovaj relevantan problem istražuju u studiji slučaja Podсахarske Afrike.

* Korespondencija: V. Leković, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Liceja Kneževine Srbije 3, 34000 Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: lekovic@kg.ac.rs

Na osnovu podataka, prikupljenih iz baze podataka Berze zemalja Podсахarske Afrike, upotrebom statističke tehnike stalnih i nasumičnih efekata, koautori razvijaju model upravljanja zaradama koji uvažava specifičnosti Podсахarske Afrike. Na osnovu sprovedenih istraživanja, u studiji se ukazuje na to da, upravljanje zaradama vrši značajan pritisak na performanse preduzeća, kao i da veličina preduzeća igra važnu ulogu u posredovanju u vezi između upravljanja zaradama i performansi preduzeća koja posluju u Podсахarskoj Africi.

Shodno želji članova penzijskih fondova da se formira novčani iznos koji će, od momenta penzionisanja, biti dovoljan za isplatu zadovoljavajućeg iznosa penzija, autor *Stevan Luković* razmatra strategije za investiranje akumuliranih sredstava. Imajući u vidu rastuće i učestale fluktuacije na finansijskom tržištu, ukazuje se da statičke investicione strategije ne predstavljaju zadovoljavajuće rešenje za osiguravanike. Na osnovu komparativne analize performansi dinamičkih i statičkih oblika strategije, korišćenjem *bootstrap* reuzorkovanja za simuliranje investicionih prinosa, autor zaključuje da dinamičke strategije životnog ciklusa generišu povoljnije finansijske rezultate u odnosu na statičke strategije životnog ciklusa, uz neznatno veću verovatnoću realizacije ekstremno nepovoljnih ishoda.

Polazeći od podatka da nivo siromaštva etničke manjine u Vijetnamu iznosi više od 70% nacionalne stope siromaštva, koautori *Luan Thanh Nguyen*, *Tuyen Quang Tran* i *Hang Minh Tran* istražuju doprinos strane pomoći društveno-ekonomskom razvoju etničkih manjina. Na bazi empirijskog istraživanja domaćinstava etničkih manjina, sprovedenog u devet

provincija ove zemlje, primenom regresionog modela običnih najmanjih kvadrata, na osnovu procene učinka strane pomoći na prihode domaćinstava, ukazuje se na različite efekte u pogledu veličine i značaja te pomoći unutar različitih etničkih grupa. Strana pomoć je značajno poboljšala egzistenciju stanovnika *Cham*-a i *Xtieng*-a, što nije slučaj sa stanovnicima *Hmong*-a, zbog čega je potrebno ponovno razmatranje pomoći i etničke politike.

Merenjem rizika pozajmljivanja malim i srednjim preduzećima (MSP), od strane banaka u Republici Srbiji, koautori *Mirela Mitrašević* i *Snežana Bardarova* nastoje da utvrde da li veća transparentnost u procesu merenja kreditnog rizika omogućava otkrivanje problema u upravljanju MSP i obezbeđenju izvora njihovog finansiranja. Na osnovu Altman-ovog Z-skor modela procene verovatnoće, da se preduzeća neće pridržavati ugovornih obaveza, zaključak je da je tim modelom moguće otkriti privredna društva koja će, možda, u periodu od dve godine nakon izvršene procene proglasiti stečaj, s jedne strane, ali da, s druge strane, ne može pomoću u proceni verovatnoće da će do stečaja i doći.

U ime Uredništva Časopisa i u svoje ime zahvaljujem se, pre svega, autorima priloga koji su objavljeni u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima koji su, svojim konstruktivnim i kritičkim komentarima i sugestijama autorima podnetih priloga, doprineli podizanju nivoa kvaliteta publikovanih članaka.

Sveska 3 Godište 2020 sadrži sveobuhvatan Predmetni indeks naučnih članaka, kao i Pregled autora i naslova svih priloga objavljenih u *Ekonomskim horizontima*, u 2020.

Glavni i odgovorni urednik
Vlastimir Leković

Vlastimir Leković je redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu, u penziji. Doktorirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, iz naučne oblasti opšta ekonomija i privredni razvoj. Izvodi nastavu iz nastavnih disciplina Institucionalna ekonomija, na master, i Metodologija naučnog istraživanja i Politike tržišne regulative, na doktorskim studijama. Ključne oblasti njegovog naučnoistraživačkog interesovanja su ekonomski sistem, ekonomska politika i institucionalna ekonomija.